

ISSN: 2774-0390 (Online)

วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Journal of Management Science, Sakon Nakhon Rajabhat University

Homepage: <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMSSNRU>

e-mail: jmssnru@gmail.com

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

Relationship between creative leadership and academic administration of
school administrators under Uthai Thani Primary Education
Service Area Office 2

เกษมโชค เชี่ยวชาญ^{1*}, สารธร ทรัพย์รวงทอง², สุพัฒน์นา หอมบุปผา³

Kasemchock Chiewchan^{1*}, Satorn Subruangthong², Suphattana Hombubpha³

^{1,2,3} หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

^{1,2,3} Master of Education Program in Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University

*Corresponding author's e-mail: tankasemchok@gmail.com^{1*}, satorn.s@nsru.ac.th², supattana.h@nsru.ac.th³

Received: February 09, 2026

Revised: March 04, 2026

Accepted: March 15, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ศึกษาการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา จำนวน 316 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม
มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 และมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์
สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านความยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้าน
จินตนาการ อยู่ในระดับมาก 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล
ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ ด้านจินตนาการ ความยืดหยุ่น วิสัยทัศน์

ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กับสูงสุด คือ ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม และรองลงมาคือ ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The objectives of this research were to study the level of school administrators' creative leadership, to examine the level of academic administration, and to analyze the relationship between creative leadership and academic administration of school administrators under the Uthai Thani Primary Education Service Area Office 2. The sample consisted of 316 participants, including school administrators and teachers. The research instrument was a questionnaire with a content validity index of 1.00 and overall reliability coefficient of .96. Data were analyzed using mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient. The research findings revealed that: 1) overall, the creative leadership of school administrators was at a high level. Considering each aspect individually, flexibility had the highest mean score, followed by teamwork, whereas imagination received the lowest mean score, with all aspects evaluated at a high level; 2) overall, academic administration was at a high level. Considering each aspect individually, promoting and supporting academic work for individuals, families, organizations, agencies, businesses, and other educational institutions had the highest mean score at the highest level, followed by research for educational quality development at a high level, whereas developing learning processes received the lowest mean score at a high level, and 3) overall creative leadership – comprising imagination, flexibility, vision, creativity, and teamwork – demonstrated a statistically significant positive correlation at a low level with academic administration at the .01 level. When considering each aspect individually, teamwork showed the highest correlation with academic administration, followed by creativity, both of which were statistically significant at the .01 level.

Keywords: creative leadership, academic administration

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความเจริญก้าวหน้าของประเทศไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ได้กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 โดยมีวิสัยทัศน์มุ่งสู่ "คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21" พร้อมกันนี้ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580 ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาด้านการศึกษาให้คนไทยมีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง มีวิสัยทัศน์ และสามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภาวะผู้นำแบบดั้งเดิมที่

เน้นการสั่งการและควบคุมอาจไม่เพียงพอต่อการรับมือกับความท้าทายในปัจจุบัน แนวคิดเรื่อง "ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์" (creative leadership) จึงได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเป็นภาวะผู้นำที่เน้นการคิดนอกกรอบ การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรทางการศึกษาหลายประการ จันทนา จอดนาค และสุวิทย์ สลามเต๊ะ (2566) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับจินตนา ดีดวงพันธ์ (2565) พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานีอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ อนุสรณ์ สุทธิพลวง และคณะ (2565) ยังพบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านการบริหารงานวิชาการซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษานั้น สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารต้องสามารถวิเคราะห์สภาพการเปลี่ยนแปลง กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ และนำมาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาผ่านกลไกการบริหารวิชาการ ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ตลอดจนการนิเทศภายใน สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการโดยตรงนั้น จันจิรา น้ำขาว (2562) และชูไฮรี มะลีเบ็ง (2565) ต่างพบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก สนับสนุนแนวคิดที่ว่าหากผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในระดับสูง ย่อมสามารถขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ซึ่งครอบคลุมพื้นที่อำเภอบ้านไร่ อำเภอลานสัก และอำเภอยศดต มีสถานศึกษาในสังกัดหลายแห่งที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลและมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นภูเขาและป่าไม้ ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความท้าทายเป็นพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่นี้จึงต้องอาศัยภาวะผู้นำที่หลากหลายและสร้างสรรค์เพื่อรับมือกับบริบทเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น การประสานความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่าย รวมถึงการพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ สอดคล้องกับที่กัญญาณัฐ ธาจันทร์ และคณะ (2568) ยืนยันว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานของครูได้ดีกว่า ซึ่งย่อมส่งผลต่อคุณภาพการบริหารงานวิชาการในที่สุด อย่างไรก็ตาม แม้จะมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการบริหารงานวิชาการในบริบทต่าง ๆ อยู่บ้าง แต่ยังไม่พบบางงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองในบริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 โดยเฉพาะ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องศึกษาประเด็นดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สะท้อนความเป็นจริงของบริบทพื้นที่ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและการยกระดับการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนในที่สุด

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เนื่องจากการบรรลุเป้าหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่เข้มแข็ง แต่ยังคงเผชิญกับความท้าทายในบริบทพื้นที่ห่างไกลที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นภูเขาและป่าไม้ การขาดการบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นและความร่วมมือกับชุมชนในการบริหารงานวิชาการ รวมถึงการที่ยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองในบริบทพื้นที่นี้โดยเฉพาะ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สะท้อนความเป็นจริงของบริบทพื้นที่ พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถสร้างแรงจูงใจแก่ครูและ

ขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และยกระดับคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอหัวข้อดังต่อไปนี้

แนวคิดการบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา พบว่านักวิชาการได้อธิบายแนวคิดไว้อย่างหลากหลายแต่มีสาระสำคัญสอดคล้องกันในด้านความร่วมมือ กระบวนการบริหาร และการมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารสถานศึกษาเป็นการร่วมมือกันของบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยอาศัยการวางแผนยุทธศาสตร์ การใช้ทรัพยากร และกระบวนการบริหารที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง ขณะที่พรศิริ สังข์ทอง (2562) มองว่าเป็นกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และงานทั่วไป เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดกระบวนการทำงานที่ผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการวางแผนและสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยสรุป การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่อาศัยความร่วมมือของบุคลากร การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายและมาตรฐานทางการศึกษา

2. ความสำคัญของการบริหารการศึกษา พบว่านักวิชาการส่วนใหญ่เห็นพ้องกันว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีระบบและบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร จิตรจรรยาพรวิทยา (2561) เห็นว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การบริหารเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารคนที่มีความแตกต่างหลากหลาย เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้พรศิริ สังข์ทอง (2562) ชี้ให้เห็นว่าการบริหารที่ดีส่งผลให้สถานศึกษาดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับหลักสูตรซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพผลผลิตทางการศึกษา

3. ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานการเงินและพัสดุ การบริหารงานอาคารสถานที่และอุปกรณ์ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การปรับปรุง ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาการจัดระบบงาน การบริหารกิจการนักเรียน ซึ่งถือว่าการบริหาร

สถานศึกษาเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนซึ่งงานทุกงานมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อภารกิจของสถานศึกษา ช่วยให้การบริหารกิจการของสถานศึกษาดำเนินไปสู่ความสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ พบว่านักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้อธิบายแนวคิดไว้อย่างหลากหลาย แต่มีสาระสำคัญร่วมกันในด้านการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการขับเคลื่อนผู้อื่นสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สะท้อนความสามารถด้านวิสัยทัศน์ จินตนาการ แรงจูงใจ ความยืดหยุ่น และการแก้ปัญหาเพื่อบรรลุเป้าหมาย ขณะที่จันจิรา น้ำขาว (2562) เน้นพฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถปรับตัวแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ กำหนดภาพความสำเร็จในอนาคต และจูงใจให้ผู้อื่นเกิดแนวคิดใหม่ผ่านการทำงานเป็นทีม ในมุมมองสากลเห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นการกระตุ้นและส่งเสริมกระบวนการใหม่อย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการที่ท้าทาย ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นการตอบสนองเชิงจินตนาการและไตร่ตรองต่อสถานการณ์ท้าทาย เพื่อเปิดโอกาสและสร้างแนวทางใหม่ให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยสรุป ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นการผสมผสานระหว่างวิสัยทัศน์ ความคิดริเริ่ม การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และความสามารถในการจูงใจผู้อื่น เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ พบว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนองค์กรและการสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน สุกัญญา แซ่มชัย (2565) เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญสำหรับผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษานวัตกรรมจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ หากผู้นำ หรือผู้บริหารสถานศึกษาไม่เปลี่ยนแปลงวิธีคิดให้เป็นการคิดเชิงนวัตกรรม และฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรในยุคดิจิทัลนี้ ต้องมีความสามารถในการนำองค์การโดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนผลลัพธ์ของสถานศึกษา

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถนำหลายทฤษฎี มาเชื่อมโยงทั้งมิติของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การจัดการศึกษา และทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์เชิงจิตวิทยา โดยไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2561) ชี้ว่าผู้นำทางการศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคม และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยเน้นทักษะสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดผลิตภาพ และการคิดอย่างมีความรับผิดชอบ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ได้จำกัดเฉพาะผู้บริหาร แต่ครูสามารถเป็นผู้นำได้ โดยผู้บริหารมีบทบาทในการสร้างโอกาสการเรียนรู้ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาาร่วมกัน การสร้างวิสัยทัศน์อนาคต การตรวจสอบความเชื่อมโยง และการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการคิดในด้านทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ ได้สังเคราะห์แนวคิดออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ทฤษฎีเชิงจิตวิเคราะห์ เชิงพฤติกรรมนิยม เชิงมานุษยนิยม และทฤษฎี AUTA ซึ่งล้วนสะท้อนว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นศักยภาพที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคนและสามารถพัฒนาได้ผ่านการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย โดยสรุป ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นการผสมผสานความสามารถด้านจินตนาการ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การทำงานร่วมกัน และการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการริเริ่มสิ่งใหม่ เพื่อพัฒนาองค์กรและบุคลากรสู่ความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน.

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

1. การบริหารงานวิชาการ พบว่าเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและ ผู้เรียนโดยตรง ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2561) อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาความรู้ ซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม สอดคล้องกับ

หลักสูตร สอดคล้องกับยุพา พรหมแย้ม (2562) ที่ระบุว่าการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร วิธีสอน สื่อ การวัดและประเมินผล รวมถึงการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ พบว่าเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียนและการพัฒนาการศึกษา สัมมา รณิธย์ (2560) เห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารที่ต้องนำทั้งศาสตร์และศิลป์มาใช้กำหนดแบบแผนและเทคนิคที่เหมาะสม เพื่อให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ขณะที่กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ระบุว่าการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา โดยมุ่งกระจายอำนาจให้สถานศึกษามีความคล่องตัวและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ นุชเรศ คำติบุญ (2564) ที่ชี้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยสรุป การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญในฐานะภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่มุ่งยกระดับคุณภาพผู้เรียนและขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

3. กระบวนการบริหารงานวิชาการ พบว่ามีลักษณะเป็นกระบวนการเชิงระบบที่เริ่มจากการวางแผนไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผล สอดคล้องกับธวัช เทียบพาน (2562) ที่เสนอขั้นตอนเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จัดทำแผน นำแผนสู่การปฏิบัติ กำกับติดตาม ประเมินผล และสรุปรายงานผล โดยสรุป กระบวนการบริหารงานวิชาการเป็นวงจรการบริหารอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ พบว่ามีการกำหนดองค์ประกอบที่หลากหลายแต่มีสาระสำคัญ สอดคล้องกันสัมมา รณิธย์ (2560) เสนอว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การนิเทศและพัฒนาการสอน และการวัดและประเมินผล รวมถึงการประกันคุณภาพภายใน ขณะที่เกษร ศรีพิทักษ์เที่ยงแท้ (2561) แบ่งออกเป็น 6 ด้าน โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การนิเทศ การวัดและเทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ สอดคล้องกับอมรรัตน์ ศรีพอ (2561) ที่สรุปขอบข่ายไว้ 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล และการนิเทศการศึกษา โดยสรุป แม้นักวิชาการจะแบ่งขอบข่ายแตกต่างกัน แต่ล้วนมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การนิเทศ และการวัดประเมินผล เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ.

สรุปแล้วการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ที่ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการประสานความร่วมมือของบุคลากร เพื่อขับเคลื่อนภารกิจด้านต่าง ๆ ทั้งงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการบริหารทั่วไป ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมี "ภาวะผู้นำ" เป็นกลไกสำคัญในการชี้นำความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์กร ภาวะผู้นำจึงไม่ใช่เพียงเรื่องของตำแหน่งหน้าที่ แต่เป็นกระบวนการใช้อิทธิพลและศิลปะในการครองใจคนเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก โดยเฉพาะในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่สถานศึกษาต้องเผชิญกับการแข่งขันและความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ผู้บริหารยุคใหม่จึงจำเป็นต้องมี "ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์" ซึ่งเป็นความสามารถในการริเริ่มวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ส่งเสริมการคิดนอกกรอบ และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการ "บริหารงานวิชาการ" ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักและตัวบ่งชี้คุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการที่เข้มแข็งผ่านกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การนิเทศ และการวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ จะส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ดังนั้น การผสมผสานพลังระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการที่เปี่ยมด้วยคุณภาพ จึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศและสร้างความสำเร็จที่ยั่งยืนให้แก่ผู้เรียนและสังคมต่อไป

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย แสดงได้ดังภาพที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 123 คน และครูและบุคลากรในสถานศึกษา จำนวน 1,025 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 จำนวน 123 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,148 คน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2567 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การเปิดตาราง Yamane (1973) และทำการเทียบสัดส่วน ได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คน และครู จำนวน 282 คน รวมทั้งสิ้น 316 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการทำงานเป็นทีม และตอนที่ 3 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ครอบคลุมขอบข่ายงานวิชาการ 12 ด้าน เครื่องมือมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ รวมจำนวน 174 ข้อ และค่าความเที่ยงโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) สำหรับข้อมูลสถานภาพทั่วไป 2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการบริหารงานวิชาการ โดยแปลงผลตามเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert scale) และ 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) สำหรับวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ตาราง 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

ด้าน	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ
1	ด้านจินตนาการ	4.27	.23	มาก
2	ด้านความยืดหยุ่น	4.39	.28	มาก
3	ด้านวิสัยทัศน์	4.32	.29	มาก
4	ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.30	.26	มาก
5	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.32	.27	มาก
ภาพรวม		4.32	.16	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .16) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .28) รองลงมา คือ ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .27) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านจินตนาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .23)

ตาราง 2 ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 2

ด้าน	การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.33	.32	มาก	11
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.31	.30	มาก	12
3	ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.23	.10	มาก	10
4	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.49	.10	มาก	2
5	ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.38	.14	มาก	6
6	ด้านการนิเทศการศึกษา	4.32	.23	มาก	9
7	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา	4.36	.21	มาก	8
8	ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.38	.11	มาก	7
9	ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.48	.13	มาก	3
10	ด้านการแนะแนว	4.42	.12	มาก	4
11	ด้านการส่งเสริมชุมชน	4.42	.16	มาก	5
12	ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.51	.08	มากที่สุด	1
ภาพรวม		4.22	.08	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .08) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .08) รองลงมา คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .10) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .30)

ตาราง 3 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2

ปัจจัย	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	Y ₉	Y ₁₀	Y ₁₁	Y ₁₂	X _{Total}	Y _{Total}
X ₁	1.00																		
X ₂	.11*	1.00																	
X ₃	.25**	.68**	1.00																
X ₄	.05	.31**	.20**	1.00															
X ₅	.05	.03	.20**	.23**	1.00														
Y ₁	.20**	.35**	.40**	.26**	.18**	1.00													
Y ₂	.19**	.31**	.40**	.24**	.18**	.65**	1.00												
Y ₃	.22**	.34**	.41**	.27**	.19**	.68**	.67**	1.00											
Y ₄	.22**	.36**	.42**	.27**	.19**	.70**	.69**	.71**	1.00										

ตาราง 3 (ต่อ)

ปัจจัย	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	Y ₉	Y ₁₀	Y ₁₁	Y ₁₂	X _{Total}	Y _{Total}
Y ₅	.24**	.33**	.41**	.26**	.20**	.68**	.67**	.70**	.70**	1.00									
Y ₆	.21**	.31**	.39**	.25**	.18**	.64**	.63**	.66**	.67**	.67**	1.00								
Y ₇	.200**	.32**	.41**	.25**	.18**	.66**	.65**	.68**	.69**	.68**	.63**	1.00							
Y ₈	.21**	.33**	.42**	.26**	.19**	.66**	.66**	.70**	.70**	.69**	.64**	.64**	1.00						
Y ₉	.23**	.35**	.43**	.27**	.20**	.69**	.68**	.71**	.72**	.71**	.66**	.66**	.68**	1.00					
Y ₁₀	.20**	.31**	.40**	.25**	.18**	.65**	.64**	.68**	.69**	.67**	.62**	.63**	.65**	.66**	1.00				
Y ₁₁	.23**	.34**	.42**	.28**	.20**	.69**	.68**	.72**	.73**	.71**	.66**	.67**	.70**	.70**	.68**	1.00			
Y ₁₂	.21**	.33**	.41**	.26**	.19**	.67**	.66**	.69**	.70**	.69**	.64**	.65**	.66**	.68**	.65**	.69**	1.00		
X _{Total}	.44**	.72**	.79**	.58**	.50**	.51**	.50**	.52**	.53**	.52**	.48**	.49**	.50**	.53**	.49**	.53**	.51**	1.00	
Y _{Total}	.01	.03	.05	.32**	.46**	.91**	.91**	.92**	.93**	.92**	.89**	.90**	.91**	.93**	.90**	.94**	.91**	.29**	1.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ ด้านจินตนาการ (X₁) ความยืดหยุ่น (X₂) วิสัยทัศน์ (X₃) ความคิดสร้างสรรค์ (X₄) และการทำงานเป็นทีม (X₅) ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (Y) ในระดับต่ำ ($r_{xy} = .29$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม (X₅) ($r_{xy} = .46$) และรองลงมาคือ ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ (X₄) ($r_{xy} = .32$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 เป็น ผู้ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาองค์กร มีการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ปรับตัวได้ดีต่อการเปลี่ยนแปลง และมีการพัฒนาตนเองและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของธรรมาธิพิพพัทธ์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพวงศรี เสนทอง และนิรันดร์ จุลทรัพย์ (2568) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนุรุดีน สะแอ๊ะ และกนกกร ศิริสุข (2568) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ

เชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุทัยธานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการงานวิชาการได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ทั้งการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการนิเทศการศึกษา รวมทั้งมีการ ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและ ชุมชนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของรรูอาอร พัทธรังสรรค์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยภาพ รวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนรุติณ สะเอ๊ะ และกนกกร ศิริสุข (2568) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฑามาศ บุญญาทวีทรัพย์ และชนมณี ศิลาณิกิจ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 อยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ แม้ผู้บริหารสถานศึกษาจะมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ มากทั้งคู่ แต่การบริหารงานวิชาการยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ ด้วย เช่น นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ทรัพยากรและงบประมาณ รวมทั้งบริบทของสถานศึกษาในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ยืนยันได้ว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพวงศรี เสนทอง และนิรันดร์ จุลทรัพย์ (2568) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากระบี่ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฑามาศ บุญญาทวี ทรัพย์ และชนมณี ศิลาณิกิจ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนรุติณ สะเอ๊ะ และกนกกร ศิริสุข (2568) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยะลา เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการ บริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์ผลการวิจัย ดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพไม่ได้เกิดจากการบริหารงานตามภารกิจเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการที่ผู้บริหารสามารถนำคุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มาใช้ในการบริหารงานร่วมด้วย ทั้งการมีวิสัยทัศน์ การเปิดรับความคิดเห็นที่หลากหลาย การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จึงชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กล่าวคือ เมื่อผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม การดำเนินงานวิชาการในด้านต่าง ๆ ก็มีแนวโน้มพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การนิเทศภายใน และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม ดังนั้น องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยครั้งนี้ คือ การบูรณาการภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เข้ากับการบริหารงานวิชาการ โดยมองว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไม่ใช่เพียงคุณลักษณะของผู้บริหาร แต่เป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมให้การบริหารงานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของการจัดการศึกษาในปัจจุบันได้ องค์ความรู้ใหม่นำเสนอ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง แต่ยังมีบางประเด็นที่สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นได้ โดยเฉพาะการคิดริเริ่มแนวทางใหม่ในการบริหารและการจัดการศึกษา ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้ผู้บริหารได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการอบรม การศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเปิดมุมมองและต่อยอดแนวคิดใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำแนวทางที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมให้ครูนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน เพราะจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหลากหลาย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดียิ่งขึ้น

1.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวคือ เมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น การบริหารงานวิชาการก็มีแนวโน้มที่จะมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ควบคู่กับการส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้งจัดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาที่เปิดโอกาสให้ผู้บริหารได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้แนวคิดใหม่

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในบริบทของศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน เพื่อตอบโจทย์การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 ควรศึกษารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ส่งเสริมให้ครู บุคลากร และชุมชน มีบทบาทในการกำหนดแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกษร ศรีพิทักษ์เที่ยงแท้. (2561). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดชัยนาท สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- กัญญาณัฐ ถาจั่น, อติศร ศรีเมืองบุญ และศศิธรดา แพงไทย. (2568). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. *วารสารเสถียรวิทยปริทัศน์*, 5(1), 547–559.
<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/stw/article/view/2085>.
- จิตรจรรณู ทรงวิทยา. (2561). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 3(1), 41–57. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSAA/article/view/246212>.

- จันจิรา น้ำขาว. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จันทนา จอดนาค และสุวิทย์ สลามเต๊ะ. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 5(4), 132–147.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/267374>.
- จินตนา ดีดวงพันธ์. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จุฑามาศ บุญญาทวีทรัพย์ และชนมณี ศิลานุกิจ. (2567). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารนครรัฐ*, 1(1), 47–56.
https://so16.tci-thaijo.org/index.php/CS_/article/view/274.
- ชูไฮรี มะลิเบ็ง. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษานราธิวาส เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ธริศร เทียบปาน. (2562). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาอุดรธานี เขต 4*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุรุดีน สะเฮะ และกนกกร ศิริสุข. (2568). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษายะลา เขต 2. *วารสารพุทธศาสตร์มจร อุบลราชธานี*, 7(1), 499–512. <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JOBU2025/article/view/3793>.
- พรศิริ สังข์ทอง. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมองค์กรของผู้บริหารกับการบริหารงานของสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พวงศรี เสนทอง และนิรันดร์ จุลทรัพย์. (2568). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษากระบี่. *วารสารเสฏฐวิทย์ปริทัศน์*, 5(2), 813–823.
<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/stw/article/view/2107>.
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. (2561). *จำเป็นต้องปฏิวัติการศึกษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 6). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รฐาอร พัทธรังสรรค์. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2565). การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สัมมา รณิธย์. (2560). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). ข้าวฟ่าง.
- อมรรัตน์ ศรีพอ. (2561). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะความริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนุสรณ์ สุทธหลวง, อำนาจ บุญประเสริฐ และพจณีย์ มั่งคั่ง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 19(86), 106-122.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/252322>.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed). Harper & Row.